

CD KLASSIEK

Mariamis
Pierre de la Rue

De biografie van de renaissancecomponist Pierre de la Rue blijft onduidelijk. Hij moet uit het Doornikse afkomstig zijn en leerde wellicht daar aan de kathedraalschool muziek. De la Rue zingt later in de kapel van Maximiliaan van Oostenrijk, vervolgens bij diens zoon Filips de Schone. Na Filips' dood in 1506 blijft hij in dienst bij diens weduwe. In 1508 gaat hij dan over naar het hof van Margaretha van Oostenrijk in Mechelen. In 1515 wijkt uit naar Kortrijk als kanunnik van de Onze-Lieve-Vrouwekerk, waar hij in 1518 in weelde overlijdt.

Het Bourgondische hof gaf musici en componisten een enorme stimulans. De verfijnde polyfonie nam een hoge vlucht en de muziek evolueerde tot een haast abstract weefwerk. Een hofkapel was de top. Dat alles horen we in deze opnamen van drie votiefmissen voor Onze-Lieve-Vrouw, aangevuld met een *Missa alleluja*, vespers, magnificat en andere geestelijke liederen, maar ook met drie wereldlijke chansons. Het aangrijpende *Pourquoi non* moet een van de belangrijkste zijn geweest in de la Rue's liederenoeuvre, want in het liedboek van landvoogdes Margaretha is

het een van de zeldzame stukken die een verluchte kantlijn krijgen. Margaretha wist wat verdriet was. Op haar drieëntwintigste was ze al driemaal weduwe.

In de laatmiddeleeuwse vroomheid bekleedde Maria een uitzonderlijke plaats. Zij is immers de Moeder Gods en voorspreekster bij haar Zoon. Dankzij de unieke handschriften van Petrus Alamire, waarin zowel gregoriaanse als polyfone gezangen te vinden zijn, kon Capilla Flamenca in combinatie met het gregoriaans ensemble Psallentes de muziek van het feest van de Zeven Weeën historisch en liturgisch correct reconstrueren.

De mis is een staalkaart van het meesterschap van de componist. Niets voor niets bestempelt het gezaghebbende *Grammophone* hem als een *slow burner*, die zijn klasse vooral toont door dosering en subtiliteit. We mogen ons gelukkig prijzen dat Dirk Snellings met zijn Capilla zich lang verdiepte in het oeuvre van De la Rue, want daarmee kan die opnieuw zijn plaats innemen bij de topcomponisten van de vroege renaissance in onze gewesten. (JC)

Pierre de la Rue, *Portrait musical, messes, motets, chansons, Magnificat*, door Capilla Flamenca onder leiding van Dirk Snellings en met de medewerking van Psallentes onder leiding van Hendrik Vanden Abeele, 3 cd's, reeks Musique en Wallonie, MEW 1159, distributie Codaex, 39,95 euro.

CD KLEINKUNST

De vrede van Wannes
Meerdere artiesten

Dein 2008 overleden Antwerpse kleinkunstenaar Wannes Van De Velde bezog in de loop der jaren alle mogelijke aspecten van het leven. Het thema van oorlog en, vooral, vrede is er echter een dat hij nooit kon loslaten. Hij maakte de Tweede Wereldoorlog als klein kind bewust mee en putte daar levenslang inspiratie uit.

Voor het nieuwe album *Oorlogs- en vredesliederen van Wannes Van De Velde* gingen artiesten uit binnen- en buitenland aan de slag met de liedjes van de kleinkunstenaar. Oude rotten in het vak, zoals Guido Belcanto en Jan De Smet van De Nieuwe Snaar, staan naast jongere talenten.

Kris De Bruyne laat in zijn uitvoering van *Ik heb mijn hart gesloten* een Antwerps accent horen dat je in zijn eigen muziek niet hoort. Popartiest Sioen maakt van *Kerstmis is de dag dat ze niet schieten* dan weer een kwetsbaar liedje in het Gents. Tussendoor is Van De Velde ook hier en daar zelf te horen.

Dit album doet eer aan de erfenis van Wannes Van De Velde. Een aantal artiesten, zoals Koen De Cauter, laat zijn versies van Wannes' nummers ook dicht aanleunen bij zijn typische stijl. Anderen, zoals de jonge popzangeres Jackobond, wijzen met hun eigentijdse versies vooral op het tijdloze en universele karakter van zijn teksten en ideeën. (JVH)

Meerdere artiesten, *Oorlogs- en vredesliederen van Wannes Van De Velde*, Hans Kusters Music Records, (distributie Coast to Coast), 5168, 18,50 euro.

BOEK SAMENLEVING

Discriminatie
Jozef De Witte

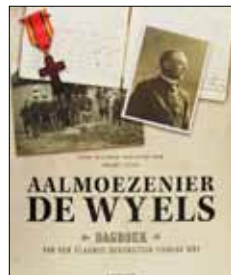
Jozef De Witte leidt sinds 2004 het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding. Initiatiefneemster van het centrum was eertijds Paula D'Hondt. In de loop der jaren ontroppte het zich als de voortrekkende in de toepassing van het wetgevend kader dat racisme, maar ook alle andere vormen van uitsluiting, wil beteugelen.

BOEK KOOKBOEK

Afrika op tafel
Niezen & Fitzpatrick

Pinda-visballetjes uit Guinee-Bissau, ontbijtcouscous met mango uit Tunesië, kokosbeignets uit Kenia. In *Het Nieuw Afrikaans Kookboek* is alleen al het hoofdstuk over het ontbijt een ontdekkingsstocht door elf landen en tientallen exotische ingrediënten en onbekende combinaties.

BOEK GESCHIEDENIS

Oorlogsdagboek
Verleyen & Gysel

Met het naderen van het Meeuwfeest van het uitbreken van Wereldoorlog I verschijnen er steeds meer werken over de Grote Oorlog. Opmerkelijk is het aantal ooggetuigenverslagen die de voorbije jaren uitkwamen bij Vlaamse uitgeverijen. Lange tijd waren ze verborgen gebleven in een familie- of ander archief.

Franco de Wyels, benedictijn van de abdij van Affligem, maakte de oorlog mee als aalmoezenier aan het IJzerfront. Elke dag maakte hij in zijn dagboek notities. Hij verzamelde ook honderden foto's. Emiel de Wyels werd geboren in Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek. Samen met dorpsgenoten Frans en August van Cauwelaert deed hij zijn humaniora op

De Witte neemt geen blad voor de mond en gaat geregeld de confrontatie aan. Zijn motivatie en de achtergrond van zijn denken legt hij uit in een boek waarin hij elf misverstanden over discriminatie uit de wereld wil helpen. Meest berucht sinds zijn aantreden is zijn strijd tegen een fabrikant van kantelpoorten die weigerde werknemers van niet-Belgische origine aan te werven.

De auteur verrast de lezer vaak met zijn genuanceerde benadering van problemen inzake migratie, asiel, discriminatie. *Enerzijds/Anderzijds* is daarom geen slecht gekozen titel. Opmerkelijk is De Wittes mening over regularisatie van mensen zonder papieren. Hij spreekt zich uit tegen campagnes: „Met dergelijke campagnes doet men elke migrant onrecht aan, maar ook de hele samenleving: een sfeer van verdachtmaking is nefast voor participatie van vreemdelingen.”

Op veel vlakken geeft De Witte de voorkeur aan onderhandelde oplossingen, omdat er nog

veel onwetendheid heerst. Toch schuwt hij het wapen van de rechtszaak niet. Hij geeft af op het feit dat overheid en publieke opinie te weinig oog hebben voor de breedte van het migratiedebat: „Actief migratiebeleid wordt nog vooral begrepen als actief tegengaan van migratie, waarmee men niet alleen raakt aan de grondrechten van vreemdelingen, maar ook ons welbegrepen eigenbelang niet dient.” (EDS)

Jozef De Witte, *Enerzijds/Anderzijds. Over omgaan met discriminatie, diversiteit en migratie*, Lannoo, Tielt, 2012, 164 blz., 19,99 euro, ISBN 978 940 140 038 1.

Auteurs Ingmar Niezen en Sean Fitzpatrick woonden allebei jarenlang in Afrika. Hun heimwee naar de smaken, geuren en kleuren inspireerde hen tot dit kookboek. De recepten zijn zelden ingewikkeld, maar toch is dit een boek voor avonturiers.

„De prachtige eigenschap om te improviseren, maakt deel uit van de Afrikaanse cultuur. Dat komt zowel in de teksten als in de foto's tot uiting”, stellen de auteurs. Met zijn kleurrijke foto's, van gerechten maar ook van de omgeving, en met zijn verhalen van de mensen die de recepten aanleveren, is *Het Nieuw Afrikaans Kookboek* net zo goed een kijkboek als een kookboek.

Tussen de recepten door bevat het overigens ook eenvoudige levenswijsheid, al dan niet voor in de keuken. „Ik blijf altijd lachen”, stelt bijvoorbeeld de vijftigjarige

Helena uit Mozambique. „Als je niet kunt lachen in de keuken, wordt het eten nooit lekker.” Of wat dacht u van dit spreekwoord uit Madagaskar: „Neem geen nieuwe hap voordat je de vorige hebt doorgeslikt.” (JVH)

Ingmar Niezen & Sean Fitzpatrick, *Het Nieuw Afrikaans Kookboek*, Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen, 2012, 224 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 2155 192 0.

riel Verschaeve, die hij goed kende van het IJzerfront en die diep in de collaboratie was weggezakt, zou voor hem zijn tussengekomen. Toch zuchtte de monnik enkele maanden in de gevangenis.

In 1951 werd hij alsnog abt van Affligem en het jaar nadien wijdde hij de eerste steen van de nieuwe IJzertoren in. De jonge mannen die in de crypte begraven liggen, had hij persoonlijk gekend. De abt overleed in 1962. Zijn doodsprentje omschreef hem als „op en top militair”. (EDS)

Wilfried Verleyen & André Gysel, *Aalmoezenier de Wyels. Dagboek van een Vlaamse benedictijn tijdens WO I*, Lannoo, Tielt, 2012, 188 blz., ISBN 978 940 140 508 9.

Waren aalmoezeniers in het Belgische leger voorheen slechts bedienaar van de eredienst, aan het front ontstond een nieuw type, de priester-soldaat die dicht bij het voetvolk verbleef, lief en leed met hen deelde en meedeed met het sociale leven van de troepen. In het boek merk je dat goed. De aalmoezenier bekommerde zich ook over gewonden en stervenden.

Na de oorlog kon hij een aantal ideeën, die hij aan het front over het kloosterleven had ontwikkeld, niet in de praktijk brengen. De oprichting van een Vlaamse college in Kalmthout lukte hem niet. Hij vertrok naar Rome.

In 1944 arresteerden de Duitsers De Wyels, omdat hij twee deserteurs onderdak had verschaft. Cy-